

Självklart ska skolan baseras på vetenskaplig grund

Nu regnar det i Jönköping. Den fantastiska isen på Vättern håller sakta men säkert på att lösas upp och våren är väl i annalkande? I Klass 9A sker allt detta till tonerna av Sankta Lucia. Kanske ett tecken som genomsyrar hela serien. Lite dålig tajming.

Gårdagens avsnitt fokuserade på hur viktigt det är att mindre lyckade lärare som Malin och Johnny får stöd, råd och hjälp av garvade och duktiga mentorer. Den som inte förstått tidigare hur komplicerat läraryrket är har fått en tydlig demonstration av den saken nu. Känslan av att inte bli lyssnad till måste vara hemsk, att ständigt hitta bra exempel som ska inspirera en ofta ointresserad ung människa är svårt, att göra bedömningar som kan påverka en persons framtid är inte sällan plågsamt.

Ljuspunkten i Klass 9A är att serien visar att lärare kan utvecklas och bli bättre och att det kan ske mitt i yrkesvardagen. Men vilken skola kan hålla sig med tre mentorer som är med att par lärare i klassrummet varje dag under en termin? Tur att teve finns.

Kritiken mot serien är å andra sidan inte svår att formulera. Stavros pratar i två timmar med de svagaste eleverna och vips har de MVG i matematik. Skolans misslyckade arbete under åtta år kan man enkelt rätta till under höstterminen i nian. Tre superpedagoger följer ett par lärare under en termin och strax är de excellenta i sitt yrkesvärv. Skolans rektor får några väl valda tips om ledarskap och snart är hon en fullfjädrad ledare. Om någon tror att det är realistisk bild av skolan, läraryrket och ledarskap skulle det i så fall innebära alla resurser i skolan borde satsas enbart på skolår nio. Då kan man enligt Klass 9A ta igen allt. Så är det naturligtvis inte.

Snart får skolan en ny lag. Den heter Skollag - för kunskap, frihet och trygghet. Den omfattar över 1000 sidor text och kommer på många punkter att förändra skolan. En viktig nyhet är att skolans verksamhet ska vila på "vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet". Det sägs ingenstans vad detta ska innebära i praktiken. Men i en intervju i Sydsvenskan den 10 mars säger superpedagogen, matematik- och no-läraren Stavros Louca, att vår tids största bluff är evolutionsteorin. Att han skulle härstamma från aporna finner han helt oacceptabelt.

I skolans kursmål för biologi sägs att eleverna ska lära sig om livets villkor och utveckling och att de ska se sig på sig själva och andra livsformer ur ett evolutionsperspektiv. Målet är formulerat på vetenskaplig grund och det gäller för alla skolor och samtliga lärare i landet. Hur ska man då se på en lärare som anser att vetenskapligt accepterad kunskap är vår tids största bluff? Waldorfläro-utbildningen har inte blivit godkänd av Högskoleverket då utbildningens pedagogiska grund ansetts som ovetenskaplig. Bryter därmed Waldorfskolorna mot lagen?

Ett slående och genomgående tema i Klass 9A är att alla lärare hänvisar till sig själva. Den personliga tematiken är öronbedövande:

Jag kan inte acceptera detta, jag har aldrig sett något värre än det här, jag har jobbat som lärare i 30 år. Inte en enda gång hänvisar superpedagogerna till kunskap om undervisning och lärande som vilar på vetenskaplig grund. Detta trots att det finns god forskning om till exempel lärande och ledarskap. Men av något obegripligt skäl kan man som lärare bortse från evolutionsteorin samtidigt som man också kan strunta i att det finns vetenskapligt stöd för olika typer av didaktiska modeller. Det är inte rimligt att lärarkompetensen så ensidigt som i Klass 9A ska förstås som en personligt förvärvad egenskap, som bara kan överföras till en kollega om man själv är på plats. Konsekvenserna av skolagens skrivning på den här punkten ska bli intressanta att följa.

Skolans framtid ligger i att den utvecklar kunskaper och kompetenser som tar stöd i forskning. Vi kan inte ha en skola i Sverige längre som bygger på personliga tyckanden och hemmagjorda teorier. Det är riktigt dålig tajming.

TOMAS KROKSMARK
Professor i pedagogiskt arbete
Högskolan för lärande och kommunikation